

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Stefan Krajewski

Warszawa, 03 października 2025 r.
znak sprawy: DEJ.re.058.1.2025

Pan

Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu RP

Dotyczy: odpowiedzi na interpelację nr 12253

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na interpelację nr 12253 Pana Marka Matuszewskiego, Posła na Sejm RP, w sprawie wsparcia dla rolnictwa ekologicznego oraz zrównoważonego rozwoju w rolnictwie w Polsce, przekazuję poniższe odpowiedzi.

1. Jakie środki finansowe Ministerstwo Rolnictwa planuje przeznaczyć na wsparcie rolników przechodzących na rolnictwo ekologiczne w latach 2024–2026?

Środki na rozwój produkcji ekologicznej w Polsce są zaplanowane, a szczegółowe informacje dotyczące działań finansowanych z tych środków zawarte są w dokumencie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi pn. „*Ramowym Planie Działań dla Żywności i Rolnictwa Ekologicznego w Polsce na lata 2021-2030*”, opublikowanym na stronie internetowej Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Dokument przekazuję w załączeniu.

Środki finansowe skierowane m. in. na wsparcie rolników przechodzących na rolnictwo ekologiczne znajdują się w budżecie krajowym i Planie Strategicznym dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027, zwanym dalej „PS WPR 2023-2027”. Z ww. środków wspierane są działania skierowane bezpośrednio do rolników i przetwórców ekologicznych, jak też działania w których preferowani do otrzymania

wsparcia są producenci ekologiczni oraz działania edukacyjne i informacyjne skierowane do rolników i konsumentów na temat produkcji ekologicznej.

Rozpoczęcie okresu konwersji gospodarstwa rolnego na rolnictwo ekologiczne to dziś nie tylko wybór przyjazny dla środowiska, ale też opłacalna decyzja dla gospodarstwa. Dzięki dostępnemu wsparciu w ramach **interwencji I.8.11 „Rolnictwo ekologiczne” PS WPR 2023–2027**, rolnicy mogą liczyć w najbliższych latach na konkretne korzyści finansowe oraz ułatwienia w prowadzeniu gospodarstwa. Interwencja została zaprojektowana tak, aby zachęcić do produkcji metodami ekologicznymi, oferując szereg korzyści finansowych oraz pomoc zarówno na start, jak i na dalszym etapie rozwoju.

Dla wielu rolników barierą wejścia do systemu produkcji ekologicznej i przestawienia gospodarstwa na gospodarstwo ekologiczne są dodatkowe koszty związane z dostosowaniem gospodarstwa do rygorystycznych unijnych wymogów produkcji ekologicznej. W odpowiedzi na to, w ramach interwencji przewidziano wyższe stawki płatności dla upraw w okresie konwersji, czyli w tych pierwszych, najtrudniejszych latach przejściowych. W zależności od rodzaju uprawy i jej statusu, rolnik może otrzymać nawet do 3105 zł/ha.

Gospodarstwa o powierzchni do 10 ha użytków rolnych (dalej: UR) mogą zostać objęte uproszczonym systemem wnioskowania o płatności ekologiczne. W takim przypadku, rolnicy ekologiczni mogą otrzymać płatności w jednakowej wysokości, tj. 1640 zł, do każdego ha UR zadeklarowanego do płatności ekologicznych niezależnie od rodzaju uprawy.

To konkretna pomoc finansowa, która pozwala zniwelować początkowe trudności i zapewnić płynność ekonomiczną gospodarstwa poprzez zrekompensowanie dodatkowych kosztów i wysiłków związanych z wdrażaniem praktyk ekologicznych.

W ramach ww. interwencji istnieje również możliwość uzyskania dodatkowej premii w wysokości 573 zł/ha dla gospodarstw ekologicznych, które zapewnią odpowiednią obsadę zwierząt, tj. od 0,3 DJP do 1,5 DJP/ha UR). Taka konstrukcja zachęca do zachowania równowagi między produkcją roślinną a zwierzęcą, co jest fundamentem zrównoważonego rolnictwa i dodatkowym atutem w oczach konsumentów poszukujących lokalnych, ekologicznych produktów pochodzenia zwierzęcego.

Z myślą o ułatwieniu procesu przejścia i realizacji zobowiązań, w interwencji I.8.11 „Rolnictwa ekologiczne” wprowadzono szereg uproszczeń administracyjnych i proceduralnych. Jednym z przykładów jest zwiększenie swobody w podejmowaniu decyzji dotyczących kierunku produkcji w trakcie trwania zobowiązania poprzez umożliwienie dowolnych zmian na użytkach rolnych objętych wsparciem w ramach interwencji (np. możliwość dowolnej zmiany upraw na użytkach rolnych bez żadnych negatywnych konsekwencji dla rolnika). Dzięki temu rolnik może łatwiej dostosować profil gospodarstwa do zmieniających się warunków rynkowych lub środowiskowych, bez ryzyka utraty wsparcia.

Rolnicy, którzy podejmą zobowiązania ekologiczne, wchodzi w 5-letni okres wsparcia, który zapewnia stabilność finansową w dłuższej perspektywie. Najbliższy nabór wniosków w ramach interwencji I.8.11 „Rolnictwa ekologiczne” rozpoczyna się 15 marca 2026 r. i potrwa do 15 maja 2026 r.

Budżet interwencji I.8.11 „Rolnictwa ekologiczne” na lata 2023-2027 wynosi około 905 mln euro. W ramach tego budżetu około 415 mln euro będzie przeznaczane na wspieranie powierzchni upraw w okresie konwersji.

Niezależnie od głównej interwencji I.8.11 „Rolnictwo ekologiczne”, rolnicy decydujący się na konwersję swojego gospodarstwa na gospodarstwo ekologiczne, mogą skorzystać z dodatkowych form wsparcia finansowego, które jeszcze bardziej zwiększają opłacalność ekologicznego gospodarowania.

Jednym z takich uzupełniających narzędzi jest **ekoschemat „Dobrostan zwierząt” PS WPR 2023-2027**, w ramach którego rolnicy utrzymujący zwierzęta w systemie produkcji ekologicznej mogą otrzymać płatności dobrostanowe, w tym część praktyk mogą realizować na uroszczonych zasadach. To nie tylko korzyść finansowa, ale również wyraz dbałości o etyczne traktowanie zwierząt, co jest szczególnie ważne w oczach świadomych konsumentów.

W kontekście możliwości otrzymania dodatkowych płatności w ramach PS WPR 2023-2027, preferencyjne warunki dla rolników ekologicznych zastosowano również w ramach **ekoschematu „Retencjonowanie wody na TUZ”**, gdzie jednym z warunków otrzymania płatności jest zadeklarowanie tego ekoschematu na TUZ ekologicznych.

Dla rolników planujących przejście na produkcję ekologiczną lub już prowadzących gospodarstwa ekologiczne, system wsparcia w ramach PS WPR 2023–2027 oferuje na najbliższe lata szereg dodatkowych możliwości rozwoju,

wykraczających poza podstawowe płatności ekologiczne. Rolnictwo ekologiczne zostało wyraźnie wyróżnione i preferencyjnie potraktowane w wielu interwencjach, co przekłada się na wyższe wsparcie finansowe, lepszy dostęp do środków oraz korzystniejsze warunki uzyskania pomocy. Ponadto, rolnicy ekologiczni mają możliwość ubiegania się, na zasadach ogólnych jak rolnicy konwencjonalni, o wsparcie w ramach płatności bezpośrednich.

Ekologiczne podejście do produkcji obejmuje cały cykl produkcyjny, już od momentu siewu. Dlatego rolnicy przechodzący na produkcję ekologiczną mogą liczyć także na **dopłaty do ekologicznego materiału siewnego lub sadzeniaków (kategorii elitarny lub kwalifikowany)**, zakupionego i zużytego do siewu lub sadzenia. Pomoc ta udzielana jest w ramach pomocy **de minimis**, a jej celem jest wspieranie ekologicznej jakości produkcji od samego początku, co może przekładać się na wyższe plony i ostatecznie lepszą pozycję rynkową gospodarstwa. Stawka dopłaty do 1 ha powierzchni gruntów ornych obsianych lub obsadzonych wytworzonym w ramach produkcji ekologicznej materiałem siewnym kategorii elitarny lub kwalifikowany wynosi:

- 78 zł - w przypadku zbóż i mieszanek zbożowych lub mieszanek pastewnych;
- 138 zł - w przypadku roślin strączkowych;
- 420 zł - w przypadku ziemniaków.

Uzupełnieniem ww. działań są inwestycje, które rolnicy ekologiczni mogą realizować w najbliższych latach w ramach **interwencji I.10.1.1 „Inwestycje w gospodarstwach rolnych zwiększające konkurencyjność (dotacje)” PS WPR 2023-2027**. Interwencja jest skierowana do rolników posiadających gospodarstwa o wielkości ekonomicznej powyżej 25 tys. euro. oraz stanowi realną szansę na rozwój i unowocześnienie gospodarstwa przy znacznym wsparciu finansowym. Szczególnie korzystny jest tu obszar B, który został specjalnie zaprojektowany z myślą o rolnikach ekologicznych. Obszar B obejmuje szeroki katalog możliwych do realizacji inwestycji, które wspierają rozwój produkcji ekologicznej. Oznacza to, że rolnicy mogą otrzymać pomoc m.in. na budowę lub modernizację budynków i infrastruktury do produkcji ekologicznej, przy użyciu nowoczesnych technologii, w tym również w miarę możliwości technologii ograniczających szkodliwy wpływ rolnictwa na środowisko, energooszczędnych i niskoemisyjnych, pomoc z przeznaczeniem na wybiegi i pastwiska dla zwierząt, zgodne z zasadami dobrostanu i produkcji ekologicznej, pomoc na inwestycje w przechowywanie, konfekcjonowanie i przygotowanie

produktów do sprzedaży, zakup maszyn i urządzeń do ekologicznej produkcji rolnej, na wdrażanie rozwiązań rolnictwa precyzyjnego, w tym w budynkach lub budowlach służących do produkcji ekologicznej, czyli np. automatyczne systemy karmienia i pojenia, systemy monitorowania stada z wykorzystaniem kamer.

Dodatkowo, wsparcie w ramach ww. interwencji obejmuje również budowę lub zakup infrastruktury technicznej, która wpływa bezpośrednio na warunki prowadzenia produkcji ekologicznej. Jedną z kluczowych korzyści dla rolników ekologicznych jest wyższy poziom intensywności wsparcia. W przypadku gospodarstw ekologicznych (obszar B) oraz młodych rolników (do 40. roku życia), poziom dofinansowania może wynieść nawet 65% kosztów kwalifikowalnych. Dla porównania, standardowa intensywność pomocy wynosi 45%. To oznacza, że rolnik ekologiczny może pokryć z dotacji większą część wydatków inwestycyjnych, co zmniejsza ryzyko finansowe i zwiększa rentowność inwestycji. Wysokość wsparcia w obszarze B również przemawia na korzyść rolników ekologicznych, tj.:

- do 1 mln zł dla inwestycji związanych z budową lub modernizacją budynków zgodnych z wymogami produkcji ekologicznej oraz wybiegów dla zwierząt,
- do 300 tys. zł dla pozostałych rodzajów inwestycji.

Tak duży zakres finansowania pozwala na realizację zarówno małych modernizacji, jak i większych przedsięwzięć inwestycyjnych, np. kompleksowej przebudowy gospodarstwa lub wprowadzenia całkowicie nowego kierunku produkcji ekologicznej. Rolnictwo ekologiczne jest także preferowane w przypadku niektórych form produkcji, które w tradycyjnych systemach nie kwalifikują się do wsparcia. Przykładowo, w ramach ww. interwencji chów ekologiczny drobiu kwalifikuje się do pomocy, podczas gdy chów drobiu konwencjonalnego nie jest wspierany. To wyraźny sygnał, że ekologiczne metody chowu zwierząt są traktowane priorytetowo i mogą liczyć na wsparcie w rozwoju.

Z pomocy w obszarze B mogą skorzystać rolnicy, którzy prowadzą produkcję na rynek, mają co najmniej 80% powierzchni użytków rolnych objętych systemem produkcji ekologicznej lub posiadają co najmniej 50% powierzchni użytków rolnych i całą produkcję zwierzęcą w systemie produkcji ekologicznej na dzień składania wniosku.

Dla rolników ekologicznych, interwencja I.10.1.1, a szczególnie jej obszar B, stanowi szansę na rozwój gospodarstwa zgodnie z wymogami produkcji ekologicznej. Wysokie poziomy dofinansowania, nawet do 65%, preferencje dla ekologicznych

metod chowu zwierząt oraz realne wsparcie finansowe sięgające nawet 1 mln zł stwarzają możliwość realizacji inwestycji, które zwiększają konkurencyjność i rentowność gospodarstw ekologicznych.

Inwestycje w gospodarstwie mogą być również finansowane w ramach wsparcia zwrotnego, zapewnianego w **interwencji I.10.1.2 – „Inwestycje w gospodarstwach rolnych zwiększające konkurencyjność” (instrumenty finansowe)**. Wsparcie w postaci gwarancji do kredytu można uzyskać m.in. na realizację inwestycji:

- o charakterze innowacyjnym lub wpływającym na cyfryzację, automatyzację działalności rolniczej prowadzonej w gospodarstwie, w tym na rolnictwo precyzyjne;
- dotyczących produkcji rolnej w zakresie racjonalizacji technologii produkcji, zmiany profilu produkcji, poprawy jakości produkcji;
- polegających na rozwoju produkcji roślinnej lub zwierzęcej w gospodarstwie;
- zakup sprzętu, urządzeń i wyposażenia;
- budowy i modernizacji pomieszczeń gospodarczych.

W przypadku, gdy inwestycje te przyczyniają się do ochrony środowiska i klimatu, rolnicy mogą uzyskać wsparcie na bardziej korzystnych warunkach, w postaci dotacji na spłatę odsetek od kredytu.

Interwencją, która przewiduje preferencyjne traktowanie rolników ekologicznych jest **interwencja I.10.5 „Rozwój małych gospodarstw”**. Interwencja skierowana jest do rolników posiadających gospodarstwa o wielkości ekonomicznej poniżej 25 tys. euro. Jej celem jest zwiększenie rynkowego ukierunkowania, konkurencyjności i wartości dodanej produkcji, przy jednoczesnym wsparciu zrównoważonego rozwoju. Dla rolników ekologicznych przewidziano wyraźne korzyści, tj.:

- wyższy poziom wsparcia – 120 tys. zł, zamiast standardowych 100 tys. zł,
- maksymalna intensywność pomocy – aż 85% kosztów operacji.

Ponadto, najwyższa liczba punktów (4) przysługuje za uczestnictwo w systemie produkcji ekologicznej, przy założeniu, że co najmniej 50% użytków rolnych w gospodarstwie objęte jest tym systemem. Dzięki temu, rolnik ekologiczny ma większe szanse na pozytywną ocenę wniosku i otrzymanie wsparcia, a przyznane środki może przeznaczyć na:

- inwestycje budowlane w gospodarstwie,
- wyposażenie budynków i obiektów,

- zakup maszyn i urządzeń, w tym komputerowych,
- wartości niematerialne i prawne (np. oprogramowanie, prawa do technologii).

Szczególnie istotne jest również to, że wsparcie może dotyczyć nie tylko produkcji, ale też przygotowania produktów do sprzedaży, co idealnie wpisuje się w specyfikę małych gospodarstw ekologicznych, często stawiających na sprzedaż bezpośrednio konsumentom i korzystanie z lokalnych rynków. Nabór wniosków w tej interwencji zaplanowano od 1 października 2025 r. do 28 listopada 2025 r., dlatego rolnicy zainteresowani ekologicznym rozwojem swoich gospodarstw powinni już teraz przygotowywać niezbędną dokumentację i przemyśleć plan inwestycji.

Preferencyjne traktowanie rolnictwa ekologicznego znajduje również odzwierciedlenie w **interwencji I.11 „Premie dla młodych rolników”**, która zachęca młodych ludzi do podejmowania działalności rolniczej w sposób nowoczesny i zrównoważony. Wsparcie to może być szczególnie atrakcyjne dla młodych rolników planujących rozpoczęcie gospodarowania w systemie produkcji ekologicznej. W ramach tej interwencji dodatkowe punkty przyznawane są wnioskodawcom, którzy już uczestniczą w systemie jakości żywności (np. w systemie produkcji ekologicznej), lub zobowiążą się do objęcia systemem produkcji ekologicznej co najmniej 50% powierzchni użytków rolnych w roku docelowym. To nie tylko zwiększa szanse na uzyskanie premii, ale również stwarza korzystne warunki startowe dla gospodarstw ekologicznych, zwłaszcza że zobowiązanie do uczestnictwa w systemie jakości żywności musi zostać utrzymane przez cały okres związania celem. Dla młodych rolników, którzy dopiero rozpoczynają swoją przygodę z rolnictwem, produkcja ekologiczna może być atrakcyjnym kierunkiem rozwoju, który zapewnia preferencyjne traktowanie w systemie wsparcia, rosnące zainteresowanie konsumentów produktami ekologicznymi, możliwość tworzenia krótkich łańcuchów dostaw, a także szybsze budowanie rozpoznawalnej marki gospodarstwa. W efekcie, decyzja o rozpoczęciu działalności w systemie produkcji ekologicznej to nie tylko krok w stronę ochrony środowiska, ale również świadome i strategiczne wejście na rynek z produktami o wysokiej jakości i dużym potencjale zbytu.

W ramach **interwencji I.10.7.1 „Rozwój współpracy w ramach łańcucha wartości (dotacja)” – poza gospodarstwem PS WPR 2023-2027**, wsparcie dla przetwórstwa ekologicznego zostało przewidziane w obszarze B, który dedykowany jest podmiotom sektora rolno-spożywczego posiadającym status MŚP (mikro, małe lub średnie przedsiębiorstwa). Pomoc w obszarze B skierowana jest do tych firm, które

przetwarzają i wprowadzają do obrotu certyfikowane produkty ekologiczne. Celem interwencji jest:

- wzmocnienie pozycji rynkowej ekologicznych przetwórców,
- skracanie i upraszczanie łańcuchów żywności ekologicznej,
- zwiększenie współpracy między rolnikami ekologicznymi a przetwórstwem poprzez obowiązkowe umowy na dostawy.

To ważna szansa dla rolników ekologicznych, którzy dzięki powiązaniu z przetwórstwem zyskują pewny rynek zbytu, stabilne relacje handlowe i mogą rozwijać produkcję zgodnie z rzeczywistym popytem. Przejście na ekologiczne metody gospodarowania staje się w tym kontekście nie tylko opłacalne, ale również wpisuje się w szerszy łańcuch współpracy i wartości dodanej od pola, przez przetwórnictwo, aż po konsumenta.

Kontynuując temat rozwoju współpracy w ramach łańcucha wartości, również **interwencja I.10.6.2 „Rozwój współpracy w ramach łańcucha wartości (Instrumenty finansowe)” – w gospodarstwie PS WPR 2023–2027**, oferuje atrakcyjne rozwiązania dla beneficjentów takich jak: rolnicy, domownicy, małżonkowie rolników, mikroprzedsiębiorcy i MŚP. Pomoc ta ma charakter inwestycyjny i dotyczy:

- wzmocniania pozycji rynkowej producentów,
- dywersyfikacji działalności rolniczej,
- skracania drogi produktu od gospodarstwa do konsumenta,
- a przede wszystkim promowania współpracy i systemu produkcji ekologicznej.

W szczególności preferowane są działania obejmujące zrównoważone metody przetwarzania, wytwarzanie produktów ekologicznych, jak również uczestnictwo w systemach jakości żywności, w tym w systemie produkcji ekologicznej. Dla rolników, którzy dopiero rozważają przejście na produkcję ekologiczną, instrumenty te stanowią ważny impuls rozwojowy, ponieważ umożliwiają realizację nowoczesnych inwestycji, budują trwałe powiązania rynkowe z przetwórstwem i handlem, zwiększają opłacalność produkcji ekologicznej poprzez wyższą wartość dodaną i krótszy łańcuch pośredników. Co istotne, nabór wniosków jest ciągły i trwa od 1 marca 2024 r., co daje potencjalnym beneficjentom elastyczność w przygotowaniu i składaniu wniosków.

Mając na względzie rozwój wsparcia w ramach łańcucha wartości należy wymienić jeszcze wsparcie zwrotne w ramach **interwencji I.10.7.2 – Rozwój współpracy w ramach łańcucha wartości (Instrumenty finansowe) – poza gospodarstwem**. Wsparcie to dedykowane jest przedsiębiorstwom, w tym MŚP oraz

dużym przedsiębiorstwom, działającym w obszarze przetwórstwa rolno-spożywczego poza gospodarstwem. Do głównych działań, które mogą uzyskać wsparcie zwrotne w ramach tej interwencji należy:

- przetwarzanie produktów rolnych i wytwarzania w wyniku tego procesu produktów rolnych oraz nierolnych, z wyłączeniem produktów rybołówstwa i akwakultury,
- przetwarzanie odpadów żywnościowych na biokomponenty dla sektora niespożywczego,
- przetwarzanie produktów ubocznych powstałych przy wytwarzaniu produktów rolnych i nierolnych,
- wprowadzania do obrotu produktów rolnych.

Wsparcie dużych przedsiębiorstw ograniczone jest do:

- przetwarzania odpadów żywnościowych na biokomponenty dla sektora niespożywczego,
- przetwarzania produktów ubocznych powstałych przy wytwarzaniu produktów rolnych i nierolnych,
- inwestycji w zakresie wytwarzania gotowej paszy wolnej od organizmów genetycznie zmodyfikowanych (bez-GMO) w oparciu o rośliny białkowe.

Wsparciem jest gwarancja do kredytu oraz dotacje na spłatę odsetek, jeżeli inwestycja przyczynia się do ochrony środowiska i klimatu lub realizacji celów Strategii „Od pola do stołu”.

W ramach PS WPR 2023-2027 szczególną uwagę poświęcono wspieraniu promocji i rozwoju produktów rolnych wytwarzanych w ramach systemów jakości żywności, w tym, co szczególnie istotne, produktów ekologicznych. Dla rolników przechodzących na rolnictwo ekologiczne oznacza to nie tylko dostęp do wsparcia finansowego w zakresie samej produkcji w ramach ww. interwencji, ale również szerokie możliwości rozwoju działalności marketingowej i współpracy w grupach producenckich, które mogą znacząco zwiększyć konkurencyjność i rozpoznawalność ich produktów na rynku. Interwencje wspierające działania informacyjno-promocyjno-marketingowe w systemach jakości żywności są następujące.

Interwencja I.13.3 „Promowanie, informowanie i marketing dotyczący żywności wytwarzanej w ramach systemów jakości żywności” skierowana jest do grup producentów, w tym ekologicznych, które prowadzą działalność na terytorium Polski i produkują lub przetwarzają żywność przeznaczoną bezpośrednio lub po

przetworzeniu do spożycia przez ludzi. Wsparcie obejmuje refundację do 70% kosztów kwalifikowalnych poniesionych w związku z realizacją kampanii informacyjnych, promocyjnych i marketingowych. Dotyczy to m.in. reklamy w mediach (w tym w internecie, telewizji, prasie i radiu), promocji w punktach sprzedaży, przygotowania stoisk targowych, produkcji materiałów reklamowych, organizacji szkoleń i konferencji, prowadzenia stron internetowych i profili w mediach społecznościowych, wynajmu przestrzeni reklamowej czy wynagrodzenia podmiotów realizujących kampanie marketingowe. Obejmuje również koszty logistyczne – podróży, zakwaterowania, wyżywienia, ponoszone w związku z udziałem w wydarzeniach promocyjnych, a także koszty tłumaczeń, podatku VAT i kosztów przygotowania produktów do degustacji.

Dla rolników ekologicznych dołączających do grup producentów oznacza to możliwość znaczącego zwiększenia widoczności ich produktów na rynku bez konieczności samodzielnego ponoszenia wysokich kosztów działań promocyjnych. To również szansa na zbudowanie rozpoznawalnej marki i wyróżnienie się wśród konkurencji poprzez podkreślenie certyfikowanej jakości produkcji ekologicznej. Szczególnie dla nowo przekształconych gospodarstw ekologicznych może to być kluczowe dla zdobycia zaufania konsumentów i nawiązania stabilnych relacji z odbiorcami na rynkach lokalnych i regionalnych.

Kolejnym, równie istotnym instrumentem dla rolników decydujących się na produkcję ekologiczną jest **interwencja I.13.4 „Rozwój współpracy producentów w ramach systemów jakości żywności”**. Celem interwencji jest wsparcie budowania trwałej współpracy pomiędzy producentami i przetwórcami działającymi w systemach jakości żywności, w tym w systemie produkcji ekologicznej. Interwencja ta obejmuje dwa główne komponenty. Pierwszy z nich to ryczałtowe wsparcie (pokrywające 100% kosztów) na zarządzanie współpracą, czyli koordynację wspólnych działań w ramach systemu jakości. Drugi, to refundacja do 70% kosztów wynikających z planu rozwoju współpracy. W ramach tego komponentu możliwe jest sfinansowanie m.in. specjalistycznych analiz, ekspertyz i badań laboratoryjnych, szkoleń i doradztwa dla członków grupy, kosztów związanych z uzyskaniem i utrzymaniem wspólnego znaku towarowego, licencji, a także oprogramowania wspierającego rolnictwo precyzyjne czy zarządzanie produkcją.

Dla rolników przechodzących na produkcję ekologiczną możliwość współpracy z innymi producentami w ramach takiej grupy stanowi istotne wsparcie organizacyjne

i merytoryczne. Wspólne działania umożliwiają lepsze planowanie produkcji, obniżenie kosztów jednostkowych, a także skuteczniejsze wejście na rynek z ofertą większego wolumenu wysokiej jakości produktów ekologicznych. Co więcej, grupy producentów ekologicznych korzystające z tego typu wsparcia mają ułatwiony dostęp do wiedzy eksperckiej oraz narzędzi technologicznych, które mogą pomóc w dalszym unowocześnianiu i optymalizacji działalności.

Najbliższy nabór wniosków w ramach interwencji I.13.4 „Rozwój współpracy producentów w ramach systemów jakości żywności” rozpoczyna się z dniem 30 października 2025 r. i potrwa do 27 listopada 2025 r.

Zarówno interwencja I.13.3, jak i I.13.4 to konkretna propozycja dla gospodarstw rolnych będących w trakcie przekształcania się w ekologiczne metody produkcji. Działania te nie tylko ułatwiają promocję i zwiększają rozpoznawalność produktów ekologicznych, ale również budują solidne podstawy organizacyjne do długofalowego rozwoju rynku ekologicznego w Polsce. Rolnicy powinni mieć świadomość, że rolnictwo ekologiczne to nie tylko zmiana technologii produkcji, ale również nowe możliwości w zakresie współpracy, marketingu i budowania pozycji rynkowej.

W połączeniu z płatnościami ekologicznymi w ramach interwencji – rolnictwo ekologiczne, ekoschematem – dobrostan zwierząt, oraz interwencjami mającymi na celu wspieranie inwestycji i współpracy, stworzono w ramach PS WPR 2023-2027 kompleksowy pakiet zachęt dostępny dla rolników ekologicznych, który może znacząco ułatwić i przyspieszyć rozwój gospodarstw ekologicznych w Polsce.

W **Krajowym Planie Odbudowy i Zwiększania Odporności (KPO)** Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi odpowiada za realizację ***Inwestycji na rzecz dywersyfikacji i skracania łańcucha dostaw produktów rolnych i spożywczych oraz budowy odporności podmiotów uczestniczących w łańcuchu (A1.4.1)***, w której ARiMR jako jednostka wspierająca plan rozwojowy przeprowadziła szereg naborów wniosków.

Realizując zapisy decyzji wykonawczej w sprawie polskiego KPO, Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi zobowiązane było do realizacji kamienia milowego A20G inwestycji A1.4.1 KPO pn. *Przyjęcie kryteriów kwalifikacji beneficjentów w odniesieniu do wszystkich projektów objętych zakresem tej inwestycji*. W 2022 r. MRiRW opracowało projekt „Kryteriów wyboru ostatecznych odbiorców wsparcia dla przedsięwzięć w ramach inwestycji A1.4.1. *Inwestycje na rzecz dywersyfikacji i skracania łańcucha dostaw produktów rolnych i spożywczych oraz budowy odporności podmiotów uczestniczących*

w łańcuchu Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności”, w którym zaproponowano kryterium premiujące dot. realizacji przedsięwzięć związanych z rolnictwem ekologicznym lub wytworzeniem bądź wprowadzeniem do obrotu żywności ekologicznej. Kryterium to zostało utrzymane w trakcie konsultacji publicznych dokumentu.

Zgodnie z informacjami przekazanymi przez ARiMR z 29 września 2025 r. w naborach przeprowadzonych w ramach inwestycji A1.4.1 KPO:

- na wsparcie mikro, małych i średnich przedsiębiorstw na wykonanie działalności w zakresie przetwórstwa lub wprowadzenie do obrotu produktów rolnych, rybołówstwa lub akwakultury, zawarto 167 umów na kwotę 667,8 mln zł. Nabór trwał od 17 października 2022 r. do 18 listopada 2022 r., a w naborze trwa ocena wniosków,
- na wsparcie centrów przechowalniczo-dystrybucyjnych oraz rolno-spożywczych rynków hurtowych zawarto 49 umów na kwotę 431,2 mln zł. Nabór został przeprowadzony w terminie od 1 do 30 czerwca 2023 r., a w naborze trwa ocena wniosków,
- na wsparcie w zakresie przetwarzania lub wprowadzania do obrotu produktów rolnych, spożywczych oraz rybołówstwa lub akwakultury – zawarto 75 umów na kwotę 21,4 mln zł. W zakresie tego wsparcia przeprowadzone zostały dwa nabory. Pierwszy nabór został przeprowadzony w terminie od 17 października 2022 r. do 18 listopada 2022 r., gdzie ARiMR zakończyła ocenę wniosków, a drugi od 3 stycznia 2024 r. – 5 lutego 2024 r., w którym trwa ocena wniosków,
- na wsparcie w zakresie rolnictwa 4.0, zawarto 178 na kwotę 29,3 mln zł. Nabór został przeprowadzony w terminie od 15 do 17 listopada 2023 r. i ocena wniosków została zakończona,
- na wsparcie w zakresie rolnictwa 4.0 dla producentów świń złożono 16 wniosków i obecnie trwa ich ocena. Nabór został przeprowadzony w terminie od 14 lipca do 4 sierpnia 2025 r.

Jednocześnie, Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi corocznie przeznacza środki finansowe na badania naukowe w zakresie rolnictwa ekologicznego, których celem jest praktyczne wsparcie producentów rolnych i przetwórców w rozwiązywaniu rzeczywistych problemów produkcyjnych. Co istotne, na szczególne podkreślenie zasługuje fakt, że tematyka badań nie jest narzucana odgórnie. To środowisko

związane z rolnictwem ekologicznym, w tym organizacje branżowe, instytuty badawcze oraz eksperci, wskazują najważniejsze wyzwania i potrzeby, które następnie stają się podstawą do opracowania listy priorytetowych tematów badawczych. Dzięki temu finansowane projekty badawcze są ściśle dopasowane do praktyki, odpowiadają na aktualne problemy i wnoszą realną wartość do codziennego funkcjonowania gospodarstw ekologicznych. Prowadzone badania koncentrują się m.in. na opracowywaniu nowoczesnych metod uprawy i chowu, poprawie jakości plonów i produktów, ograniczaniu chorób i szkodników bez stosowania środków chemicznych.

Wszystkie wyniki prowadzonych badań są publikowane i dostępne online. Można je znaleźć zarówno na stronach jednostek badawczych, jak i na stronie Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Dzięki temu rolnicy mają łatwy i bezpłatny dostęp do najnowszych informacji naukowych, które mogą wykorzystać w swoim gospodarstwie. W celu upowszechniania wyników badań Ministerstwo we współpracy z Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie (oddział w Radomiu) organizuje coroczne webinaria, tj. szkolenia online, podczas których prezentowane są najważniejsze wnioski i rekomendacje dla praktyki rolniczej. Równolegle przygotowywana jest publikacja elektroniczna zawierająca streszczenia ww. badań, która trafia do doradców rolniczych oraz do Narodowego Instytutu Kultury i Dziedzictwa Wsi. Umożliwia to szersze rozpowszechnienie wiedzy i ułatwia producentom dostęp do rzetelnych źródeł informacji.

Na szczególną uwagę zasługują również tzw. metodyki upraw i produkcji ekologicznej, to praktyczne poradniki i instrukcje opracowane na podstawie wyników badań, które zawierają szczegółowe wytyczne dotyczące prowadzenia ekologicznej produkcji roślinnej i zwierzęcej. Metodyki są stale aktualizowane i dostępne bezpłatnie na stronie internetowej Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Dla rolników przechodzących na rolnictwo ekologiczne, dostępność aktualnej, praktycznej wiedzy i gotowych rozwiązań naukowych stanowi ogromne wsparcie. Dzięki temu mogą oni łatwiej zaplanować konwersję gospodarstwa, wdrożyć wymagane praktyki i uniknąć wielu kosztownych błędów. Udział w systemie produkcji ekologicznej nie oznacza działania „po omacku”, przeciwnie, rolnicy mają możliwość korzystania z wyników wieloletnich badań, które ułatwiają im spełnianie wymogów certyfikacji i rozwijanie gospodarstwa w sposób zgodny z zasadami produkcji ekologicznej i zrównoważonego rozwoju.

Równolegle, Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi prowadzi zintensyfikowane działania informacyjno-promocyjne, które nie tylko zwiększają świadomość konsumentów na temat walorów produktów ekologicznych, ale również wspierają rolników w ich wysiłkach promocyjno-marketingowych. Rozszerzona kampania upowszechniająca logo produkcji ekologicznej UE, a także wielokanałowa edukacja skierowana do różnych grup społecznych, od dzieci po dorosłych, skutecznie buduje rozpoznawalność i zaufanie do żywności ekologicznej. To ogromna szansa dla nowych rolników ekologicznych, ponieważ wzrost rozpoznawalności logo produkcji ekologicznej UE i edukacja konsumentów bezpośrednio przekładają się na większy popyt na żywność ekologiczną, a tym samym lepsze warunki zbytu tych produktów. Kampanie realizowane w telewizji, radiu, prasie, Internecie czy podczas wydarzeń branżowych, takie jak *#KupujŚwiadomie PRODUKT EKOLOGICZNY*, wspierają nie tylko promocję samej idei rolnictwa ekologicznego, ale też konkretnych rolników ekologicznych, którzy mogą lepiej dotrzeć do świadomych nabywców. Dla rolników decydujących się na przejście na metody produkcji ekologicznej, oznacza to korzystniejsze warunki wejścia na rynek oraz większe szanse na budowanie lojalnej bazy klientów, szukających certyfikowanej i lokalnej żywności ekologicznej.

2. Czy Ministerstwo planuje zwiększenie dofinansowania lub uproszczenie procedur certyfikacji produktów ekologicznych?

Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi na bieżąco analizuje możliwości zwiększenia poziomu dofinansowania dla rolników ekologicznych, biorąc pod uwagę zarówno dostępne środki krajowe, jak i unijne. Ewentualne zmiany w tym zakresie muszą być poprzedzane analizami efektywności dotychczasowych instrumentów wsparcia oraz oceną potrzeb zgłaszanych przez sektor rolnictwa ekologicznego. Równocześnie, niezależnie od wymienionych w pytaniu nr 1 środków, działań i mechanizmów, Ministerstwo aktywnie poszukuje dodatkowych form wsparcia oraz rozwiązań służących rolnikom decydującym się na wejście do systemu produkcji ekologicznej. Celem tych działań jest nie tylko stworzenie korzystnych warunków do rozwoju sektora, ale również zapewnienie stabilności i przewidywalności dla gospodarstw podejmujących decyzję o konwersji.

W odniesieniu do procedur certyfikacji produktów ekologicznych, należy wyjaśnić, że system produkcji ekologicznej ma charakter unijny i jest ściśle regulowany przepisami prawa Unii Europejskiej. Wymogi w tym zakresie stanowią więc

kompetencję Komisji Europejskiej i nie są ustanawiane na poziomie krajowym. Choć Ministerstwo nie ma możliwości samodzielnego upraszczania tych procedur, aktywnie uczestniczy w pracach i konsultacjach na forum unijnym, przekazując postulaty i doświadczenia zgłaszane przez polskich rolników ekologicznych i organizacje branżowe, w tym dotyczące potencjalnych barier czy nadmiernych obciążeń administracyjnych.

3. Jakie działania Ministerstwo podejmuje w celu rozwijania rynku produktów ekologicznych w Polsce, w tym wspieranie lokalnych sieci sprzedaży i zwiększania dostępności produktów ekologicznych w sklepach?

Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi podejmuje szereg działań opisanych w „*Ramowym Planie Działań dla Żywności i Rolnictwa Ekologicznego w Polsce na lata 2021–2030*”, których celem jest rozwijanie rynku produktów ekologicznych w Polsce, wspieranie lokalnych sieci sprzedaży oraz zwiększanie dostępności tych produktów w sklepach i instytucjach publicznych.

W ramach tych działań Ministerstwo wykorzystuje zarówno środki krajowe, jak i unijne, w tym mechanizmy Wspólnej Polityki Rolnej oraz Plan Strategiczny dla WPR na lata 2023–2027, co umożliwia finansowanie szeroko zakrojonych kampanii informacyjnych i promocyjnych, wspieranie organizacji branżowych oraz grup producentów ekologicznych. Duży nacisk kładziony jest na rozwój sprzedaży bezpośredniej i innych form działalności w ramach krótkich łańcuchów dostaw żywności poprzez wspieranie w ramach PS WPR 2023-2027 inwestycji związanych z przechowywaniem, konfekcjonowaniem i przygotowaniem produktów ekologicznych do sprzedaży, co umożliwia rolnikom zbywanie żywności, bez pośredników, bezpośrednio konsumentom.

Dodatkowo wspierane jest przetwórstwo ekologiczne, szczególnie w małych i średnich przedsiębiorstwach, które przetwarzają produkty ekologiczne, z myślą o wzmocnieniu ich pozycji rynkowej, uproszczeniu łańcucha dostaw oraz budowaniu trwałych relacji z rolnikami.

Ponadto, w odniesieniu do produktów ekologicznych pochodzących z akwakultury ekologicznej, w rozporządzeniu do Priorytetu 2¹⁾ dotyczącego realizacji operacji w ramach programu Fundusze Europejskie dla Rybactwa na lata 2021-2027 przewidziano preferencyjne warunki wsparcia w zakresie produkcji ekologicznej w ramach działania Inwestycje i innowacje w akwakulturze – grupy operacji inwestycje

w akwakulturze oraz dywersyfikacja działalności. W ramach ww. działania jest przyznawana pomoc na realizację operacji mających na celu zwiększenie konkurencyjności i rentowności przedsiębiorstwa z sektora akwakultury, w tym poprawę bezpieczeństwa i warunków pracy, obejmujących inwestycje w zrównoważoną akwakulturę mające na celu zwiększenie zdolności produkcyjnej albo niemające na celu zwiększenia zdolności produkcyjnej. W przypadku podmiotu posiadającego certyfikat w rozumieniu art. 2 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 23 czerwca 2022 r. o rolnictwie ekologicznym i produkcji ekologicznej (Dz. U. z 2023 r. poz. 1235), który dotyczy części albo całości działalności polegającej na chowie lub hodowli ryb, wysokość pomocy zwiększono o 10 punktów procentowych w stosunku do innych podmiotów ubiegających się o pomoc w ramach programu i wynosi do 60 % zwrotu kosztów kwalifikowalnych. Dodatkowo, podmiot taki przy ocenie wniosku o dofinansowanie otrzymuje dodatkowe punkty jeśli operacja jest realizowana w obiekcie chowu lub hodowli ryb, w którym jest prowadzona działalność objęta ww. certyfikatem.

Równolegle realizowane są inwestycje w gospodarstwach rolnych, obejmujące m.in. rozwój infrastruktury przeznaczonej do sprzedaży produktów ekologicznych, a promocja tych produktów prowadzona jest w ramach systemów jakości żywności.

Działania marketingowe, informacyjne oraz wspieranie tworzenia grup producentów służą zwiększeniu rozpoznawalności żywności ekologicznej na rynku krajowym i zagranicznym. Kluczowym elementem strategii Ministerstwa jest także wspieranie współpracy między rolnikami, przetwórcami i sprzedawcami w ramach zintegrowanych łańcuchów wartości.

Ważnym aspektem polityki promocji jest prowadzenie kampanii informacyjnych zwiększających świadomość konsumentów na temat korzyści płynących z rolnictwa ekologicznego oraz promowanie unijnego logo produktów ekologicznych. Ministerstwo aktywnie promuje polską żywność ekologiczną na targach branżowych, konferencjach, w mediach i w internecie. W działaniach tych wykorzystuje m.in. fundusze promocji produktów rolno-spożywczych oraz środki w ramach mechanizmu „Wsparcie działań promocyjnych i informacyjnych na rynkach wybranych produktów rolnych”. Fundusze promocji pozwalają na realizację kampanii marketingowych, co bezpośrednio przekłada się na wzrost obecności produktów ekologicznych w handlu detalicznym i sieciach lokalnych.

W celu popularyzacji rolnictwa ekologicznego i edukacji zarówno specjalistów, jak i społeczeństwa, Ministerstwo organizuje wydarzenia takie jak Dzień Rolnictwa Ekologicznego, który jest okazją do szerokiej prezentacji osiągnięć sektora, dobrych praktyk i innowacji.

Znaczącą rolę odgrywają także ogólnopolskie konkursy, które nie tylko promują dobre praktyki, ale również nagradzają liderów w poszczególnych obszarach. Konkurs „Najlepsze Gospodarstwo Ekologiczne” służy rozpowszechnianiu wiedzy o innowacyjnych i efektywnych rozwiązaniach w gospodarstwach ekologicznych, z kolei „Najlepszy Przetwórca Ekologiczny” wyróżnia podmioty przetwarzające surowce ekologiczne w sposób zgodny z ideą zrównoważonego rozwoju i ochrony środowiska. Konkurs „Najlepszy Doradca Ekologiczny” promuje doradców rolniczych, którzy wykazali się szczególnymi osiągnięciami w zakresie wspierania rolników ekologicznych, a „Test Wiedzy o Rolnictwie Ekologicznym” adresowany do młodzieży ze szkół rolniczych, ma na celu rozwój wiedzy i kompetencji przyszłych specjalistów.

Ministerstwo wspiera również edukację dzieci i młodzieży poprzez realizację programów w szkołach i przedszkolach, takich jak „Skąd się biorą produkty ekologiczne” czy „Program dla szkół”, które uczą rozpoznawania i wartościowania produktów ekologicznych oraz promują zdrowe nawyki żywieniowe.

W szkołach kształcących w zawodach rolniczych została wprowadzana dodatkowa umiejętność zawodowa pn. „Prowadzenie gospodarstwa rolnego w systemie rolnictwa ekologicznego”, która jest ukierunkowana na zrównoważoną produkcję rolną z poszanowaniem środowiska. Rolnictwo ekologiczne stanowi ogromną szansę dla polskiego rolnictwa, w dużej mierze opartego na małych i średnich gospodarstwach rodzinnych, z których to w większości pochodzą uczniowie szkół rolniczych. To właśnie te gospodarstwa mogą skorzystać najbardziej na wprowadzaniu praktyk przyjaznych środowisku, które uwzględniają dobrostan zwierząt i sprzyjają zrównoważonemu rozwojowi – a w konsekwencji zyskuje na tym całe społeczeństwo. Do proponowanej dodatkowej umiejętności zawodowej przypisane zostały zawody z branży rolno-hodowlanej (rolnik, pszczelarz, mechanik-operator pojazdów i maszyn rolniczych, technik hodowca koni, technik mechanizacji rolnictwa i agrotechniki, technik pszczelarz, technik rolnik i technik weterynarii) oraz z branży ogrodniczej (ogrodnik, technik ogrodnik i technik architektury krajobrazu).

Działania Ministerstwa obejmują także zwiększanie dostępności produktów ekologicznych w żywieniu zbiorowym, m.in. poprzez promocję tzw. zielonych

zamówień publicznych, które umożliwiają instytucjom preferowanie produktów ekologicznych przy zakupach. W tym celu opracowano „Przewodnik po rynku produktów ekologicznych – poradnik dla zamawiającego”, który pomaga instytucjom publicznym prawidłowo rozpoznać i uwzględnić produkty ekologiczne w procedurach zamówień.

Zatem, rozwój lokalnych sieci sprzedaży wspierany jest poprzez działania edukacyjne, promocyjne i informacyjne, które umożliwiają lokalnym producentom lepsze dostosowanie się do potrzeb rynku oraz zwiększenie rozpoznawalności ich oferty.

Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi prowadzi szeroko zakrojoną, spójną strategię mającą na celu rozwój rynku żywności ekologicznej w Polsce. Obejmuje ona wsparcie finansowe, promocję i edukację konsumentów oraz producentów, rozwój kwalifikacji zawodowych, ułatwianie dostępu do produktów ekologicznych w sektorze publicznym i wspieranie lokalnych inicjatyw, co tworzy silne fundamenty dla dalszego wzrostu sektora rolnictwa ekologicznego.

4. Czy przewidziane są programy edukacyjne i doradcze dla rolników, którzy chcą przestawić swoje gospodarstwa na produkcję ekologiczną?

Tak, dla rolników zainteresowanych przestawieniem swoich gospodarstw na produkcję ekologiczną przewidziane są rozbudowane programy edukacyjne i doradcze. Trwały rozwój produkcji ekologicznej zależy w dużym stopniu od wiedzy i umiejętności producentów, dlatego istotne jest zapewnienie im odpowiedniego wsparcia merytorycznego, głównie poprzez działalność ośrodków doradztwa rolniczego. W ramach ich działalności oferowane są szkolenia, doradztwo oraz pomoc w rozwiązywaniu problemów pojawiających się w produkcji ekologicznej. Wsparcie to często jest realizowane przy współpracy z instytutami badawczymi resortu rolnictwa, które opracowują innowacyjne rozwiązania dostosowane do potrzeb praktyki rolniczej.

Rolnicy mają dostęp do profesjonalnych, bezpłatnych szkoleń i usług doradczych, realizowanych przez ośrodki doradztwa rolniczego na podstawie ustawy z 22 października 2004 r. o jednostkach doradztwa rolniczego, finansowanych w ramach dotacji budżetowej dla ODR-ów. Bezpłatne szkolenia i indywidualne porady doradcze są możliwe także dzięki środkom z Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 (dalej: PROW 2014-2020) i PS WPR 2023-2027. W ramach **PROW 2014-2020** poddziałania „Wsparcie dla projektów demonstracyjnych i działań

informacyjnych” zrealizowany został projekt demonstracyjny pt. *Rolnictwo ekologiczne*, kompleksowo przekazujący wiedzę o innowacyjnych rozwiązaniach i dobrych praktykach w tym zakresie, obejmujący technologie uprawy roślin, chów zwierząt, przetwórstwo produktów rolno-spożywczych i marketing. W ramach PROW 2014-2020 realizowane były także bezpłatne dla rolników szkolenia na temat „*Rolnictwo ekologiczne*”. Zarówno w PROW 2014-2020 jak i w PS WPR 2023-2027 realizowana jest usług doradcza dla rolników w zakresie rolnictwa ekologicznego, która obejmuje pomoc na etapie włączania gospodarstwa rolnego do systemu produkcji ekologicznej oraz wsparcie podczas realizacji działania PROW 2014-2020/ Interwencji I 8.11. PS WPR- „*Rolnictwo ekologiczne*”.

Istnieje również możliwość uczestnictwa w **sieci gospodarstw demonstracyjnych**, co umożliwia rolnikom bezpośrednie zapoznanie się z praktycznymi aspektami produkcji ekologicznej oraz wymianę doświadczeń. Ponadto, Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie (oddział w Radomiu) prowadzi warsztaty i pokazy z zakresu małego przetwórstwa ekologicznego, udostępniając linie technologiczne do przetwórstwa mięsa, zbóż, mleka i owoców. Rozwój takiego przetwórstwa przyczynia się do zwiększenia efektywności ekonomicznej gospodarstw oraz skrócenia łańcucha dostaw.

Dodatkowo, przewidziano również wsparcie w ramach programu **Fundusze Europejskie dla Rybactwa na lata 2021–2027** dla szkoleń i konferencji dotyczących akwakultury ekologicznej.

Aby doradcy mogli skutecznie wspierać rolników, również dla nich przewidziano **szkolenia, kursy, wyjazdy studyjne i dostęp do studiów podyplomowych** z zakresu produkcji ekologicznej. Doradcy mogą również uzyskać **specjalizację z zakresu rolnictwa ekologicznego**, co dodatkowo zwiększa jakość oferowanego wsparcia.

Systematyczne działania informacyjne i edukacyjne obejmują również opracowywanie materiałów informacyjno-dydaktycznych, organizację konkursów upowszechniających wiedzę na temat rolnictwa ekologicznego oraz publikację artykułów w prasie branżowej i na stronach internetowych ośrodków doradztwa rolniczego. Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi we współpracy z Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie (oddział w Radomiu) i Wojewódzkimi Ośrodkami Doradztwa Rolniczego, co roku organizuje następujące konkursy, tj.:

- **Ogólnopolski Konkurs na „Najlepsze Gospodarstwo Ekologiczne”**, którego celem jest szerzenie dobrych praktyk w zakresie rolnictwa ekologicznego, wdrażanie najlepszych rozwiązań w gospodarstwach rolnych oraz rozpowszechnianie wiedzy z zakresu rolnictwa ekologicznego,
- **Ogólnopolski Konkurs na „Najlepszego Przetwórcę Ekologicznego”**, którego celem jest szerzenie dobrych praktyk w zakresie przetwórstwa surowców ekologicznych, wdrażanie najlepszych rozwiązań w ochronie środowiska i klimatu, promowanie zdrowej i zrównoważonej diety oraz rozpowszechnianie wiedzy z zakresu wartości ekologicznych,
- **Ogólnopolski Konkurs na „Najlepszego Doradcę Ekologicznego”**, którego celem jest popularyzacja i promowanie najlepszych osiągnięć doradców w zakresie rolnictwa ekologicznego, wpisanych na listę doradców rolniczych,
- **Test Wiedzy o Rolnictwie Ekologicznym** dla młodzieży szkół rolniczych, którego celem jest zwiększenie poziomu wiedzy uczniów szkół sektora rolno-spożywczego na temat rolnictwa ekologicznego oraz żywności ekologicznej, zainteresowanie młodzieży rolnictwem ekologicznym i kierunkami jego rozwoju, popularyzacja produktów rolnictwa ekologicznego oraz problematyki ekologii w aspekcie ekologicznego systemu gospodarowania, kształtowanie świadomości na temat pozytywnego oddziaływania rolnictwa ekologicznego na środowisko, kształtowanie właściwych postaw młodzieży wobec środowiska przyrodniczego, zapoznanie młodzieży z podstawowymi zasadami produkcji ekologicznej.

Rolnicy wchodzący do systemu produkcji ekologicznej są informowani o zasadach prowadzenia działalności w tym systemie, w tym o okresie konwersji, który wiąże się z koniecznością przestrzegania wymogów produkcji ekologicznej, ale jeszcze bez prawa do znakowania produktów jako ekologiczne. Dla takich osób opracowano tzw. Pakiet Startowy, zawierający materiały informacyjne o produkcji ekologicznej, dostępne bezpłatnie online. Dostępne są również aktualizowane metodyki upraw, chowu i przetwórstwa, oparte na wynikach badań naukowych.

Ponadto, Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi, we współpracy z instytutami badawczymi, opracowuje i udostępnia informacje o dopuszczonych do stosowania nawozach, środkach ochrony roślin, materiale rozmnożeniowym oraz zwierzętach przeznaczonych do chowu ekologicznego. Dzięki temu rolnicy mają zapewniony dostęp do rzetelnych danych na temat dostępnych środków w produkcji ekologicznej.

W związku z rosnącym zainteresowaniem żywnością ekologiczną wśród konsumentów, rolnicy są również informowani o możliwościach sprzedaży swoich produktów, w szczególności w ramach krótkich łańcuchów dostaw, tj. w ramach takich działalności jak np. rolniczy handel detaliczny, sprzedaż bezpośrednia czy działalność marginalna, lokalna i ograniczona. Informacje te przekazywane są podczas szkoleń oraz za pośrednictwem materiałów publikowanych na stronach internetowych ośrodków doradztwa rolniczego.

Zatem, rolnicy zainteresowani przejściem na produkcję ekologiczną mają zapewniony szeroki dostęp do programów edukacyjnych i doradczych, które obejmują zarówno szkolenia teoretyczne, jak i praktyczne, dostęp do wiedzy eksperckiej, materiałów informacyjnych oraz sieci wsparcia.

5. Jakie formy wsparcia (np. dotacje, preferencyjne kredyty) będą dostępne dla rolników inwestujących w ekologiczne technologie upraw, w tym systemy nawadniające, biodynamikę czy rolnictwo precyzyjne?

Na podstawie przepisów rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie szczegółowego zakresu i sposobów realizacji niektórych zadań Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (Dz. U. z 2015r. poz. 187 z późn. zm.), producenci rolni mogą ubiegać się w bankach współpracujących z Agencją Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa o preferencyjne kredyty, tj.:

1) Kredyt na inwestycje w rolnictwie i w rybactwie śródlądowym

Kredyt może zostać udzielony na realizację inwestycji w gospodarstwach rolnych i działach specjalnych produkcji rolnej. Okres kredytowania może wynosić maksymalnie na 15 lat. Kwota kredytu nie może przekroczyć:

- a) 80% wartości nakładów inwestycyjnych i wynosić więcej niż 5 mln zł, w przypadku inwestycji realizowanych w gospodarstwie rolnym,
- b) 70% wartości nakładów inwestycyjnych i wynosić więcej niż 8 mln zł w przypadku inwestycji realizowanych w dziale specjalnym produkcji rolnej.

Kredyt może zostać udzielony na realizację inwestycji, które służą realizacji co najmniej jednego z następujących celów:

- 1) inwestycje w gospodarstwach rolnych lub działach specjalnych produkcji rolnej:
 - a) poprawa ogólnej efektywności i trwałości gospodarstwa rolnego, w szczególności przez zmniejszenie kosztów produkcji lub udoskonalenie

- i przestawienie produkcji (np. poprzez zmianę kierunku produkcji lub technologii produkcji),
 - b) poprawa stanu środowiska naturalnego, warunków higieny lub norm w zakresie dobrostanu zwierząt,
 - c) tworzenie i doskonalenie infrastruktury związanej z rozwojem, dostosowaniem i modernizacją rolnictwa, w tym dostępem do gruntów rolnych, scalaniem i poprawą stanu gruntów, efektywnością energetyczną, zaopatrzeniem w zrównoważoną energię oraz oszczędnościami energii i wody,
 - d) przyczynianie się do łagodzenia zmiany klimatu i przystosowania się do niej, w tym poprzez ograniczanie emisji gazów cieplarnianych i zwiększanie sekwestracji dwutlenku węgla, a także promowanie zrównoważonej energii i efektywności energetycznej,
 - e) przyczynianie się do zrównoważonej biogospodarki o obiegu zamkniętym oraz wspieranie zrównoważonego rozwoju zasobów naturalnych, takich jak woda, gleba i powietrze, i wydajnego gospodarowania nimi, w tym poprzez ograniczanie zależności od substancji chemicznych,
 - f) przyczynianie się do zatrzymania i odwrócenia procesu utraty różnorodności biologicznej, wzmacnianie usług ekosystemowych oraz ochrona siedlisk i krajobrazów,
- 2) inwestycje w rybactwie śródlądowym:
- a) rozpoczęcie działalności w rybactwie śródlądowym,
 - b) poprawa ogólnej efektywności i trwałości podmiotu prowadzącego działalność w zakresie rybactwa śródlądowego, w szczególności przez zmniejszenie kosztów produkcji lub udoskonalenie i przestawienie produkcji (np. poprzez zmianę technologii produkcji),
 - c) poprawa bezpieczeństwa i higieny pracy oraz jakości produktów rybnych, zdrowia ludzi i zwierząt, a także ochrona środowiska,
 - d) ograniczenie negatywnego wpływu na środowisko lub poprawa środowiska.

Oprocentowanie kredytu na realizację inwestycji jest zmienne i nie może wynosić więcej niż stopa referencyjna WIBOR 3M powiększona o nie więcej niż 2,5 punktu procentowego. Oprocentowanie płacone bankowi przez kredytobiorcę w zależności od Banku wynosi 5,1724 % – 5,1590 %.

Dostępne są również preferencyjne instrumenty finansowe, takie jak **interwencja I.10.1.2 „Inwestycje w gospodarstwach rolnych zwiększające**

konkurencyjność” (instrumenty finansowe), która zakłada udzielanie gwarancji spłaty kredytów dla rolników ekologicznych, co może ułatwić dostęp do finansowania inwestycji. Instrumentem wsparcia jest bezpłatnie udzielana gwarancja z Funduszu Gwarancji Rolnych Plus, w wysokości do 80% kwoty kredytu inwestycyjnego lub powiązanego z nim kredytu obrotowego. Gwarancja o maksymalnej wysokości do 5 mln zł może zostać udzielona na okres do 183 miesięcy w przypadku kredytów inwestycyjnych albo do 51 miesięcy w przypadku kredytów obrotowych. Na szczególnie korzystne warunki mogą liczyć właściciele mniejszych gospodarstw (do 25 tys. euro wielkości ekonomicznej) lub młodzi rolnicy (do 40 roku życia) lub rolnicy realizujący działania prośrodowiskowe lub proekologiczne. Poza gwarancją można uzyskać przez okres 2 lat dotacje na spłatę odsetek, w wysokości 50% lub 100 % wartości odsetek, w zależności od spełnianych warunków.

Przetwórcy rolno-spożywczy mogą skorzystać ze wsparcia zwrotnego w postaci gwarancji Funduszu Gwarancji Rolnych Plus w wysokości do 80% kwoty kredytu inwestycyjnego lub powiązanego z nim kredytu obrotowego w ramach interwencji: I.10.6.2 – Rozwój współpracy w ramach łańcucha wartości – (instrumenty finansowe) w gospodarstwie lub I.10.7.2 – Rozwój współpracy w ramach łańcucha wartości (Instrumenty finansowe) – poza gospodarstwem. Gwarancja może zostać udzielona na okres do 183 miesięcy dla kredytu inwestycyjnego w przypadku przetwórców produktów rolnych, albo do 120 miesięcy w przypadku przetwórców produktów nierolnych oraz do 51 miesięcy w przypadku kredytów obrotowych. Maksymalna kwota gwarancji to 5 mln zł w przypadku przedsiębiorstwa przetwórstwa rolno-spożywczego lub 10 mln zł w przypadku dużych przedsiębiorstw. Poza gwarancją przetwórcy sektora rolno-spożywczego (MŚP) mogą uzyskać przez okres 2 lat dotacje na spłatę odsetek w wysokości 50% wartości odsetek, jeżeli inwestycja przyczynia się do ochrony środowiska i klimatu lub realizacji celów Strategii „Od pola do stołu”.

Na podobne wsparcie mogą liczyć także przedsiębiorstwa świadczące usługi na rzecz rolnictwa i leśnictwa w ramach **interwencji I.10.9 – „Rozwój usług na rzecz rolnictwa i leśnictwa” (instrumenty finansowe)**. Celem tej interwencji jest wdrażanie nowych modeli biznesu i organizacji rynku na obszarach wiejskich, jak również wzrost poziomu przedsiębiorczości rolniczej poprzez wsparcie inwestycyjne podmiotów świadczących usługi na rzecz rolnictwa lub leśnictwa, w tym również przez ochronę zasobów naturalnych oraz klimatu również z wykorzystaniem innowacji i rozwiązań

cyfrowych. Instrumentem wsparcia jest gwarancji Funduszu Gwarancji Rolnych Plus w wysokości do 80% kwoty kredytu inwestycyjnego lub powiązanego z nim kredytu obrotowego. Maksymalna kwota gwarancji to 5 mln zł i może być ona udzielona na okres do 183 miesięcy w przypadku kredytów inwestycyjnych albo do 51 miesięcy w przypadku kredytów obrotowych. Beneficjenci tego wsparcia mogą też liczyć przez okres 2 lat dotacje na spłatę odsetek w wysokości 50% wartości odsetek, jeżeli inwestycja przyczynia się do ochrony środowiska i klimatu.

Więcej informacji na temat wsparcia w ramach instrumentów finansowych ze środków PS WPR 2023-2027 można znaleźć na stronie:

<https://www.gov.pl/web/rolnictwo/fundusz-gwarancji-rolnych-plus>.

W ramach **Krajowego Planu Odbudowy, inwestycja A1.4.1** wspiera działania na rzecz dywersyfikacji i skracania łańcucha dostaw, w tym zakup maszyn i urządzeń (również z zakresu technologii rolnictwa 4.0, np. rolnictwo precyzyjne), rozbudowę infrastruktury, transport i inne elementy związane z przetwórstwem ekologicznym, innowacjami czy gospodarką o obiegu zamkniętym.

Podsumowując, rolnicy ekologiczni mają możliwość skorzystania z szerokiego wachlarza form wsparcia, zarówno w postaci instrumentów finansowych jak i kredytów z gwarancjami na inwestycje w nowoczesne i przyjazne środowisku technologie.

Z wyrazami szacunku

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi
Stefan Krajewski

/podpisano elektronicznie/

Podstawa prawna:

- (1) Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 19 października 2023 r. w sprawie szczegółowych warunków przyznawania i wypłaty pomocy finansowej na realizację operacji w ramach Priorytetu 2. Wspieranie zrównoważonej działalności w zakresie akwakultury oraz przetwarzania i wprowadzania do obrotu produktów rybołówstwa i akwakultury, przyczyniając się w ten sposób do bezpieczeństwa żywnościowego w Unii

objętego programem Fundusze Europejskie dla Rybactwa na lata 2021-2027
oraz wysokości tej pomocy (Dz. U. poz. 2361, z późn. zm.)

Załączniki:

1. Ramowy Plan Działań dla Żywności i Rolnictwa Ekologicznego w Polsce na lata 2021-2030

Do wiadomości:

Kancelaria Prezesa Rady Ministrów